

22.8.3

110a (ולא משפט הבכורה לאשה) → 111b (והבנים את האב)

1. ואל בני ישראל תדבר לאמר איש כי ימות וכן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו: במדבר פרק כז פסוק ח
 2. וכל בת יתום נחלה ממטות בני ישראל לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה למען יירשו בני ישראל איש נחלת אבתיו: במדבר פרק לו פסוק ח
 3. למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו: במדבר פרק כז פסוק ד
 4. ואם אין אחים לאביו ונתתם את נחלתו לשארו הקרב אליו ממשפחתו וירש אתה והיתה לבני ישראל לחקת משפט כאשר צוה ה' את משה: במדבר כז:א
 5. והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחזה לעלם בהם תעבדו ובאחיקם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך: ויקרא פרק כה פסוק מו
 6. למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ: דברים פרק יא פסוק כא
 7. ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו: בראשית מב, יג
 8. ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ורק בפניה הלא תפלם שבעת ימים תסגר שבעת ימים מחויץ לפניה ואחר תאסף: במדבר פרק יב פסוק יד
 9. כי את הבכר בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הבכרה: דברים פרק כא פסוק יז

I Analysis of 1st grouping in משנה; 2nd set – sons inheriting first

a Source: v. 1 – implying that if there is a son, he alone inherits

i Question (ר"פ לאב"י): perhaps it should mean that if there are sons and daughters, they inherit together

ii Block: is the text (v. 1) needed to teach that a son, without sisters, inherits all?

1 Suggestion: perhaps it is there to teach that a daughter may also inherit

2 Block: that is inferred from v. 2

b Alternate source: v. 3 – implying that if he had a son, the daughters wouldn't inherit

i Block: perhaps that is just what צלפחד said,

c Alternate source: v. 4 – the one who is closer inherits all

i block: son is no "closer" – ייעור – impossible with daughter; ויהיה אחרוה is itself inferred from the question about בום

d alternate source: v. 5: בניכם excludes daughters (as primary heirs)

i challenge: v. 6 – are daughters excluded (i.e. should בניכם be read as "sons" as opposed to "children"?)

1 defense: in the case of a blessing, the meaning is more expansive

II Analysis of 1st grouping in משנה; 3rd set – paternal brothers inheriting from each other

a Source: vv. 4 <->7

i Challenge: not needed, can be learned from v. 4 (ממשפחתו – which is paternal)

ii Answer: indeed; vv. 4 <->7 needed for יבום (that only paternal brothers are bound for יבום)

III Analysis of 2nd grouping in משנה; 1st set – man inherits from his mother (but not the inverse)

a Source: v. 2 – a girl can inherit from מטות if father and mother are from different tribes

i Then: ק"י that a son inherits from mother as well

ii Limitation (based on rule of דיו): זכריה בן הקצב – sons and daughters share in inheritance of mother's estate

1 Challenge: doesn't ת"ק accept the rule of דיו? It is מה"ת, as per v. 8

(a) Answer: he would, but here, מטות equates inheritance of father (son exclusively) to that of mother

iii Ruling: several reports of students of רב who ruled in accord with זכריה ר"נ – זכריה overruled (and threatened) them

iv Story: ר' ינאי met יהודה נשיאה and asked him for source that son inherits mother's estate exclusively (מטות)

1 Challenge: then should בכור get בום in mother's estate?

(a) Counters:

(i) אב"י v. 9 – לה excludes לו (only from father, not mother)

1. Challenge: perhaps that's only in a case where father married אלמנה (she's not his mother's בכור)

(ii) ראשית אונה and not ראשית אונו – v. 9 דנב"י

1. Challenge: that is needed to exclude נפלים from discounting בכור

2. Defense: text would have said ראשית אונו – ראשית און teaches both

a. Nonetheless: may still refer to a case where אלמון (ראשית אונה) married an

(iii) דבא v. 9 – ולא משפט הבכורה is לו – not to a mother